

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۵	فصل اول: کلیات
۱۷	گفتار اول: مفاهیم
۱۷	بند اول: مرابحه، اوراق مرابحه
۱۷	الف: مرابحه در لغت
۱۸	ب: مرابحه در اصطلاح فقه
۲۰	ج: مرابحه در قوانین
۲۰	د: تعریف اصطلاحی اوراق مرابحه
۲۱	بند دوم: صکوک
۲۱	الف: تعریف لغوی صکوک
۲۲	ب: تعریف اصطلاحی صکوک
۲۴	ج: صکوک در احادیث و ادبیات تجاری اسلام
۲۶	بند سوم: بازارهای اوراق بهادار
۲۶	الف: بازار اولیه
۲۶	ب: بازار ثانویه
۲۸	گفتار دوم: تاریخچه و بررسی ابعاد مختلف اوراق مالی اسلامی (صکوک)
۲۸	بند اول: تاریخچه اوراق مالی اسلامی
	بند دوم: اقسام و ویژگیهای کلی و مشترک اوراق مالی اسلامی و
۳۱	بازارهای اسلامی
۳۱	الف: اقسام اوراق مالی اسلامی (صکوک) از جهت انتفاعی بودن
	ب: اقسام اوراق مالی اسلامی (صکوک) از جهت کاربرد در بازار
۳۳	سرمایه
۳۵	ج: ویژگیهای اوراق مالی اسلامی
۴۰	گفتار سوم: انواع اوراق مرابحه
۴۰	الف: اوراق مرابحه جهت تأمین مالی

۶ □ ماهیت، احکام و آثار اوراق مرابحه

- ب: اوراق مرابحه جهت تأمین نقدینگی ۴۱
ج: اوراق مرابحه جهت تشکیل سرمایه شرکت‌های تجاری ۴۲
د: اوراق مرابحه رهنی ۴۴

فصل دوم: تحلیل فقهی، حقوق ماهیت اوراق مرابحه و معاملات

- راجع به آنها ۴۷
گفتار اول: تحلیل فقهی، حقوقی ماهیت اوراق مرابحه و معاملات راجع به آنها در مرحله انتشار و عرضه اولیه ۵۰
بند اول: فرایند انتشار و عرضه اولیه اوراق مرابحه و تحلیل حقوقی روابط ناشی از آن ۵۰
بند دوم: تحلیل ماهیت اوراق مرابحه در قالب بیع مرابحه ۵۵
الف: انواع بیع مرابحه و الزامات آن ۵۵
۱- انواع بیع مرابحه ۵۵
۱-۱- مرابحه بسیط ۵۶
۲-۱- مرابحه مرکب ۵۶
۲- الزامات بیع مرابحه ۵۹
ب: بررسی فقهی بیع مرابحه ۶۰
ج: بررسی شبهات و مصادیق مشکوک بیع مرابحه ۶۴
۱- حيله قرض ربوی ۶۵
۲- بیع صرف ربوی ۶۶
۳- سلف و زیادت ۶۷
د: تبیین ماهیت اوراق مرابحه نوع اول و سوم در قالب رابطه حقوقی بیع مرابحه ۶۸
ه: تبیین ماهیت اوراق مرابحه نوع دوم در قالب بیع العینه ۶۹
گفتار دوم: تحلیل فقهی و حقوقی معاملات اوراق مرابحه در بازار ثانویه ۷۲
بند اول: تحلیل واگذاری ثانوی اوراق مرابحه در قالب بیع کلی مشاع ۷۲
بند دوم: تحلیل واگذاری ثانوی اوراق در قالب بیع دین ۷۳
الف: بیع دین ۷۴
ب: مفهوم دین و تعهد در حقوق نوشته و حقوق اسلامی ۷۶

فهرست مطالب □ ۷

- ج: اعتبار بیع دین در فقه امامیه ۷۸
د: اعتبار بیع دین در فقه عامه ۸۱
د: جهت اعتبار بیع دین در حقوق ایران ۸۵

فصل سوم: شرایط، احکام و آثار اوراق مرابحه ۸۷

- گفتار اول: شرایط صدور و ارکان اوراق مرابحه ۹۰
بند نخست: شرایط انتشار اوراق مرابحه ۹۰
الف: اشخاص مجاز به انتشار ۹۱
۱- شرکتهای سهامی و تعاونی ۹۱
۲- شرکت دولتی ۹۳
۳- شهرداریها، موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی ۹۳
ب: شرایط دارایی موضوع اوراق مرابحه: ۹۶
۱- شرایط عمومی ۹۶
۱-۱- موجود بودن ۹۷
۱-۲- امکان واگذاری به غیر ۹۸
۲- شرایط اختصاصی ۹۹
۱-۲- ایجاد نقدینگی ۹۹
۲-۲- بیمه مال تا زمان انتقال به بانی ۹۹
۲-۳- تعیین عمر اقتصادی مال ۱۰۰
۲-۴- دارای حد نصاب ارزش مالی ۱۰۰
۲-۵- سایر شرایط اختصاصی ۱۰۱
بند دوم: ارکان اوراق مرابحه ۱۰۱
گفتار دوم: احکام اوراق مرابحه ۱۰۵
بند اول: حق مالی بودن ۱۰۵
بند دوم: نمایانگر سهم مشاع دارنده در دارایی پایه ۱۰۶
بند سوم: قابلیت انتقال ۱۰۸
بند چهارم: با نام بودن ۱۰۹
بند پنجم: قابلیت توقیف ۱۱۰
بند ششم: تضمینی بودن اوراق ۱۱۲

۸ □ ماهیت، احکام و آثار اوراق مرابحه

- گفتار سوم: آثار اوراق مرابحه ۱۱۳
- بند اول: آثار قرارداد مرابحه ۱۱۳
- بند دوم: حقوق و تکالیف دارندگان اوراق مرابحه ۱۱۷
- الف: حقوق دارندگان اوراق مرابحه ۱۱۷
- ۱- حق مالکیت اوراق ۱۱۷
- ۲- استحقاق دارندگان اوراق نسبت به سود ۱۱۸
- ۳- حق دریافت اصل وجه اوراق ۱۲۵
- ۴- حق انتقال اوراق به غیر ۱۲۷
- ۵- حق اقامه دعوا توسط دارندگان ۱۲۹
- ب: تکالیف دارندگان اوراق مرابحه ۱۳۷
- ۱- تکلیف به پرداخت مبلغ اوراق ۱۳۷
- ۲- تکلیف به فروش دارایی خود ۱۳۸
- ۳- تکلیف به بیان درست قیمت راس المال ۱۳۸
- ۴- تکلیف به تسلیم مبیع ۱۴۰

نتیجه گیری ۱۴۳

فهرست منابع ۱۴۷